

Obec Oravská Poruba

Oravská Poruba 290/ 027 54 Oravská Poruba

Hlavný kontrolór

Názov materiálu:

Stanovisko

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

Stanovisko

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

Vážený p. starosta,

Vážené p. poslankyne a poslanci,

predkladám Vám stanovisko k aktuálnemu stavu napojenia/nenapojenia obyvateľov obce Oravská Poruba k verejnej/neverejnej kanalizácie v časti „Diel a plus iné“ v Obci Oravská Poruba (ďalej aj Obec), ktoré sa vlievajú do nefunkčnej čističky odpadových vôd (ďalej ČOV), ktorá je situovaná pod úrovňou obecného úradu za autobusovou zastávkou.

I. Legislatíva

la)

V zmysle § 36 ods. 2 a 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sa nariaďuje, že odpadové vody (ďalej aj OV) možno **vypúšťať do verejnej kanalizácie, akumulovať vo vodotesnej žumpe, alebo čistiť v domovej čistiarni odpadových vôd**, pričom pri nakladaní s odpadovými vodami akumulovanými vo vodotesných žumpách sa postupuje podľa osobitného predpisu a tieto musia byť zneškodňované v čistiarni odpadových vôd.

Následne, podľa § 80e ods. 4 druhá časť vety vyššie citovaného zákona môže obec žiadať/vyzvať predloženie dokladov o odvoze OV toho, kto akumuluje odpadové vody v žumpe.

lb)

Osobitný predpis uvedený v „la“ predstavuje zákon č. 369/1990 o obecnom zriadení § 4 ods. 3 písm. g), v zmysle ktorého obec pri výkone **samosprávy** zabezpečuje verejno-prospešné služby ako odvádzanie odpadových vôd alebo nakladanie s odpadovými vodami zo žump. Treba sa uvedomiť, že zákon **nepojednáva** o tom, či táto služba má byť **odplatná alebo neodplatná**.

lc)

Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej aj zákon o VVaVK) v § 3 ods. 4 písm. b) f) a h) vymenúva, čo nie je **verejná kanalizácia**, a to samostatné kanalizácie na odvádzanie vôd z jednotlivých objektov a zariadení, domové čistiarne odpadových vôd a žumpy a ani kanalizačné prípojky.

ld)

Podľa zákona o VVaVK § 3 ods. 6 druhá časť, môže vlastník kanalizácie previesť vlastníctvo kanalizácie na vlastníka verejnej kanalizácie.

le)

§ 4 ods. 4 zákona o VVaVK je producentom odpadových vôd vypúšťaných do verejnej kanalizácie (ďalej len „producent“) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má **uzatvorenú**

Stanovisko
Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú
kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo
vlastníctve obce.

zmluvu o odvádzaní odpadových vôd s vlastníkom verejnej kanalizácie, a ktorá vypúšťa odpadové vody do verejnej kanalizácie.

If)

V dikcii § 5 zákona o VVaVK je **prevádzkovateľom** verejnej kanalizácie fyzická alebo právnická osoba, ktorej bolo na to udelené živnostenské oprávnenie.

Ig)

§ 11 zákona o VVaVK stanovuje podmienky, ako má byť vybudovaná a čo musí spĺňať verejná kanalizácia, aby negatívne neovplyvňovala životné prostredie a bola zabezpečená dostatočná prevádzková kapacita pre nepretržité odvádzanie a čistenie odpadových vôd od producentov.

Ih)

Vlastník verejnej kanalizácie má viaceré povinnosti, ktoré sú vymedzené hlavne v § 16 zákona o VVaVK, medzi ktoré, okrem iných patrí plynulé a bezpečné odvádzanie odpadových vôd, a ak má verejná kanalizácia vybudovanú čistiareň odpadových vôd, je povinný zabezpečiť aj čistenie odpadových vôd a hlavne uzatvorenie **písomnej zmluvy** o odvádzaní odpadových vôd so **žiadateľom o pripojenie** na verejnú kanalizáciu.

Ii)

Prevádzkovateľ verejnej kanalizácie má v zmysle § 18 ods. 3 zákona o VVaVK právo na úhradu za odvádzanie, prípadne **zneškodňovanie odpadových vôd** (ďalej len „stočné“), ak sa nedohodne, že stočné sa platí **vlastníkovi verejnej kanalizácie**.

Ij)

Všeobecne § 23 zákona o VVaVK určuje, že na verejnú kanalizáciu sa môže žiadateľ pripojiť **len na základe písomnej zmluvy uzatvorenej s vlastníkom verejnej kanalizácie**. Tiež určuje, kedy vlastník VK uzatvorí so žiadateľom zmluvu a kedy ju odmietne napr. vtedy, ak to kapacita VK a čistiarne odpadových vôd neumožňuje.

Ik)

Podľa § 25 ods. 3 zákona o VVaVK je vypúšťanie odpadových vôd do VK bez uzatvorenej zmluvy o odovzdávaní odpadových vôd **neoprávnené**, a ten kto takto činí, je povinný nahradiť spôsobenú škodu prevádzkovateľovi.

Il)

V zmysle § 28 ods. 6 zákona o VVaVK za odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou **platí producent** prevádzkovateľovi verejnej kanalizácie **stočné**, ak sa nedohodne, že stočné sa **platí vlastníkovi** verejnej kanalizácie a v zmysle ods. 8, právo na stočné vzniká **vtokom** odpadových vôd do verejnej kanalizácie.

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

Im)

Obec na základe zákona o VVaVK § 36 ods. 7 písm. a) zabezpečuje podmienky na odvádzanie, prípadne zneškodňovanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou od jej obyvateľov a ďalších osôb v obci, a zároveň na vyprázdňovanie obsahu domových žúmp v obci, v ktorej nie je verejná kanalizácia.

In)

Priestupku na úseku verejných vodovodov a verejných kanalizácií sa dopustí vlastník stavby a vlastník pozemku, kde **vznikajú** odpadové vody, ak **nepripojí** stavbu alebo pozemok na **verejnú kanalizáciu** a nesplní technické podmienky týkajúce sa najmä miesta a spôsobu pripojenia na verejnú kanalizáciu a **neuzatvorí zmluvu** o pripojení s vlastníkom verejnej kanalizácie. Ak v obci, na ktorej území sa stavba alebo pozemok nachádza je verejná kanalizácia zriadená a vlastník stavby alebo vlastník pozemku **nemá povolenie príslušného orgánu štátnej správy na iný spôsob nakladania s odpadovými vodami** podľa § 23 ods. 2. Okresný úrad za uvedený priestupok uloží pokutu od 16 eur do 331 eur.

Io)

Obec Oravská Poruba má účinné VZN č. 3/2016 o spôsobe náhradného zásobovania vodou a o zneškodňovaní obsahu žúmp. V zmysle Čl. 3 je vlastník, užívateľ žumpy povinný zabezpečiť vývoz a zneškodňovanie obsahu žumpy v zariadení na čistenie odpadových vôd, ktorú si sám zvolí na vlastné náklady..., ďalej je povinný uchovať originály dokladov potvrdzujúcich zneškodňovanie obsahu žumpy po dobu troch rokov odo dňa zneškodnenia a udržiavať a prevádzkovať žumpu tak, aby nedochádzalo k úniku odpadových vôd zo žumpy do okolia a k ohrozovaniu alebo poškodzovaniu zdravia obyvateľov obce alebo životného prostredia.

II. Skutočnosť

IIa)

V zmysle „Ia“ je zrejme akým spôsobom sa majú OV likvidovať, teda zakázané je iné konanie, napríklad vypúšťať obsah žúmp do povrchových alebo podzemných vôd, a tým znečisťovať životné prostredie.

IIb)

Z legislatívneho vymedzenia vyplýva, že iné práva a povinnosti má vlastník verejnej kanalizácie a iné prevádzkovateľ verejnej kanalizácie.

IIc)

Obec Oravská Poruba je vlastníkom časti verejnej kanalizácie, ktorá však toho času stále nie je skolaudovaná, údajne to je z dôvodu, že v nej nie sú dobudované koncovky. Stavba teda stojí a leží, ale nevyužíva sa.

Stanovisko

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

IId)

Stavebné povolenie na uvedenú stavbu bolo vydané Okresným úradom v Dolnom Kubíne, rozhodnutím č. 2001/03885/ZSV FO1-V/20 zo dňa 08.02.2001, kde bolo plánované ukončenie stavby stanovené v bode dva na december 2002. Neskôr sa rozhodnutím toho istého úradu č. 2007/00966/SIM zo dňa 23.10.2007 tento termín posunul na december 2010 a z dostupných materiálov vyplýva, že rozhodnutím toho istého úradu č. A/2010/00536/SIM bol dňa 02.06.2010 tento dátum presunutý ešte na december 2012.

Ile)

Z dostupných materiálov, ktoré máme k dispozícii **nevyplýva**, že by bola uvedená stavba aj ukončená kolaudačným rozhodnutím. Jedine úseku verejnej kanalizácie označenej ako „Zberač AA-1-1 PVC 300 o dĺžke 330 m“, bolo povolené užívanie v zmysle Kolaudačného rozhodnutia č. 2002/18472/ZSV FO1-V/20, vydaným Okresným úradom v Dolnom Kubíne zo dňa 06.11.2002. *koncorbu nie je táto pripojit (ČOV)*

IIf)

Na dobudovanie verejnej kanalizácie obec nemá finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Obec sa však obrátila na Ministerstvo životného prostredia SR a na Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, so žiadosťou o podporu financovania budovania verejnej kanalizácie.

Ilg)

Na pracovnom stretnutí, ktorého sa zúčastnili zástupcovia OVS a. s., starosta a hlavný kontrolór bolo predložené zistenie OVS, že v lokalite existuje údajne d'alšia kanalizácia, na ktorú je napojená väčšina bytových jednotiek (údajne 41 domov) a vlieva sa do **verejnej kanalizácie**, ktorá je nad nefunkčnou ČOVkou, a že „oficiálna“ verejná kanalizácia (*bod IIC a IID*) je **suchá**. Je teda zjavné, že táto d'alšia kanalizácia predstavuje „samostatnú kanalizáciu na odvádzanie vôd“. Jedná sa o „súkromné kanalizácie“.

Ilh)

Časti „súkromnej kanalizácie“, na ktoré sú napojené viaceré bytové jednotky, nie sú v majetku obce, nie je na nich vydané kolaudačné rozhodnutie, nie sú nijak evidované a teda v zmysle zákona (bod Ic) táto nie je verejná kanalizácia.

Ili)

Toho času ČOVka, ktorá je vo vlastníctve obce je nefunkčná a plní len funkciu „žumpy“, kde sa sústreďujú odpadové vody z vyššie uvedených bytových jednotiek, Obecného úradu a pod.. ČOVka bola pôvodne plánovaná na objekty 12 bytových domov, požiaru zbrojnicu, predajňu jednoty a ubytovacie zariadenie. Prvotne mala byť v prevádzke Miestneho národného výboru Oravská Poruba a neskôr mala byť odovzdaná do trvalej prevádzky JRD Oravská Poruba, čo sa však nikdy nestalo.

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

Ilj)

V súčasnosti, jej vyprázdňovanie zabezpečuje obec na vlastné náklady, bez toho aby sa na nich podieľali producenti OV. Okrem toho určitá časť OV, ktoré sa sústreďujú do ČOVky svojvoľne vyteká do Porubského potoka.

Ilk)

Nakoľko sa „súkromná kanalizácia“ vlieva do verejnej kanalizácie, ktorá tvorí „vstup“ do obecnej ČOVky je nesporné, že práve to je dôvod, aby sa „vypúšťavateľ“ odpadových vôd stal aj producentom OV. Základný znak producenta OV je **uzatvorená zmluva o odvádzaní odpadových vôd s vlastníkom verejnej kanalizácie a vypúšťanie odpadovej vody do verejnej kanalizácie.**

III)

Obec nedisponuje žiadnou vyššie uvedenou zmluvou, i keď do jej ČOVky sú vpúšťané OV iných osôb, čo ju v konečnom dôsledku zaťažuje novými povinnosťami, hlavne na vrub financií, a to na úkor práve producentov tejto odpadovej vody, ktorí v tomto prípade majú „stočné“ grátis, na úkor obce.

IIIm)

Obec nedisponuje živnostenským oprávnením na prevádzkovanie verejnej kanalizácie. Ako vlastník kanalizácie má však právo na úhradu stočného od producentov OV.

IIIn)

Toho času nie je isté, či do verejnej kanalizácie nevstupujú okrem OV aj **dažďové vody**, čo znásobuje ešte väčšiu preplnenosť ČOVky (žumpy), do ktorej sa všetky tieto OV vlievajú.

Záver a odporúčania:

- Uzavrieť časť verejnej kanalizácie, ktorá je vo vlastníctve obce, kde sa vlievajú OV zo „súkromných kanalizácií“, a zabrániť tak ďalšiemu vylievaniu OV z ČOVky do Porubského potoka, a súčasne vyzvať obyvateľov, aby si zabezpečili vlastné žumpy resp. domové ČOVky. V prípade možnosti ďalšieho využívania obecnej žumpy, uzatvoriť so žiadateľom o pripojenie na verejnú kanalizáciu zmluvu o odvádzaní odpadových vôd. To len vtedy, ak sa vybaví a získajú všetky potrebné povolenia na pretransformovanie ČOVky na žumpu. (podľa stanoviska správneho orgánu resp. OVS a.s.). Zmluvu musí mať každý producent OV.
- Legislatívne vysporiadať nefunkčnú ČOVku tak, aby ju mohla obec dočasne využívať aspoň ako žumpu a pravidelne z nej likvidovať OV.
- Legislatívne vysporiadať časť verejnej kanalizácie, do ktorej sa vlievajú odpadové vody od ostatných subjektov z ich súkromnej kanalizácie.
- Zistiť, kto všetko je a bol napojený do „súkromnej kanalizácie“, ktorá sa vlieva do verejnej kanalizácie. (Treba si uvedomiť, že dotknutí občania roky nehradili stočné.

Stanovisko

Hlavného kontrolóra Obce Oravská Poruba k situácii ohľadom napojenia občanov obce na verejnú kanalizáciu, ktorá je údajne vo vlastníctve Obce Oravská Poruba, ktorá vyúsťuje do ČOV, ktorá je vo vlastníctve obce.

- Právo na stočné vzniká vtokom OV do verejnej kanalizácie). Vykonať pasportizáciu a mapovanie tejto kanalizácie, a to na náklady jednotlivých občanov.
- Nakoľko obec nedisponuje žiadnou zmluvou o odvádzaní odpadových, tak vyzvať občanov, aby preukázali ako likvidujú svoje OV. Ak občan nemá ani vlastnú ČOVku, ani zmluvu musí mať žumpu alebo OV odvádzajú neoprávnene, čo je v rozpore so zákonom.
 - Ak bude možné používať verejnú kanalizáciu aj naďalej, sprístupniť občanom vpúšťanie do obecnej žumpy (terajšej nefunkčnej ČOVky) tak, aby sa jednotliví občania podieľali na stočnom tak, ako to prikazuje zákon.
 - Zhodnotiť technický stav „súkromnej kanalizácie“ na náklady vlastníkov.
 - V prípade negatívnej odozvy dotknutých obyvateľov postupovať v zmysle zákona, teda nahlasovanie neoprávnených vypúšťaní OV na Okresný úrad.
 - Naďalej pracovať na možnostiach ukončenia stavby verejnej kanalizácie v obci tak, aby sa na ňu mohli obyvatelia pripojiť čo najskôr.
 - Vyvinúť tlak na OVS, a. s., a iné príslušné orgány, aby sa vybudovala prečerpávací nádrž OV z obce.

V Dolnom Kubíne, 14.06.2020

Ing. Tomáš Chovanec
hlavný kontrolór obce

- zaciť žumpa
- zmapovať sieť